

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури і докторантури

Ірина ЧИСТЯКОВА

«до» вересня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Професійна майстерність викладача фізичного виховання ЗВО

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-професійна програма: 017 Фізична культура і спорт

Мова навчання: українська

Погоджено науковою радою
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С.Макаренка
«до» вересня 2023 р.

Голова:

Ольга КУДРІНА, д.е.н., проф.

Суми - 2023

Розробники:

Іваній Ігор Володимирович, к. пед. н., доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
Теорії та методики фізичної культури
Протокол № 1 від « 31» серпня 2023 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –3	Доктор філософії	Вибіркова	
		Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
3-й		3-й	
Лекції			
6 год.		2 год.	
Практичні, семінарські			
14 год.		2 год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
60 год.		80 год.	
Консультації:			
год.		год.	
Загальна кількість годин - 90		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Професійна майстерність викладача фізичного виховання ЗВО» освітянський діапазон підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання, спрямованої на підвищення кваліфікації, професійної компетентності, конкурентоспроможності на ринку праці. Метою даної дисципліни є створення умов для опанування та розвитку змістовних характеристик професійної майстерності майбутнього фахівця з фізичного виховання, як системи індивідуально-професійних якостей, актуалізація його творчої активності, оволодіння фахівцем прогресивними технологіями та майстерністю управління фізкультурним процесом.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Професійна майстерність викладача фізичного виховання ЗВО» базується на раніше вивчених дисциплінах, як то «Педагогіка фізичного виховання», «Психологія фізичного виховання», «Теорія та методика фізичної культури» тощо та інші які сформували певні професійні та психолого-педагогічні знання та вміння методами фізичного виховання учнівської молоді, та основами комунікативної взаємодії з ними.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, оволодіння загальнонауковими компетентностями та розвитку культурного кругозору ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; пошуку, обробки й критичного аналізу інформації з різних джерел	ПРН 1. Здатність використовувати концептуальні та методологічні знання в галузі філософсько-світоглядних проблем аксіології освіти під час вирішення освітніх і професійних завдань Методи навчання: словесні: (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, навідні питання, узагальнення на
--------	--	---

		основі раніше вивченого матеріалу, дискусії, диспути); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на семінарських заняттях). Методи оцінювання: усні опитування на практичних заняттях; тематичне тестування; захист індивідуального заняття; виконання комплексної контрольної роботи; анкетування, написання рефератів.
Уміння	ЗК 3. Володіння креативним способом мислення, здатністю до критичного аналізу й оцінки сучасних педагогічних явищ, комплексних та інноваційних проблем, генерування нових ідей під час вирішення практичних завдань наукової та/або професійної діяльності ЗК 9. Здатність навчатися впродовж життя в контексті неперервної фахової підготовки, підвищувати свій інтелектуальний та культурний рівень і оволодівати сучасними знаннями ФК 6. Володіння навичками педагогічної майстерності, педагогічною технікою,	ПРН 6. Здатність здійснювати критичний аналіз концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей, інтерпретувати їх, синтезувати нові ідеї. Методи навчання : словесні (лекції, пояснення нового матеріалу, бесіди, що дозволяють студентам робити висновки, узагальнення на основі раніше вивченого матеріалу, навідні питання, дискусії); наочні (використання мультимедійних презентацій викладачем на лекціях, самостійне створення презентацій студентами з тем самостійної роботи і демонстрація їх на семінарських заняттях).

	професійними вміннями із передачі знань у галузі фізичної культури і спорту в освітньому процесі закладів вищої освіти ФК 12. Здатність самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності	Методи оцінювання: бесіда, відповіді на запитання, перевірка індивідуального завдання (складання професіограми), презентації результатів виконаних завдань, оцінка практичного завдання ПРН 7. Здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми сфери фізичної культури і спорту Методи навчання: словесний метод на метод наочності на лекційних заняттях, науково-дослідницький метод під час самостійної роботи. Методи оцінювання: практичні завдання, виконання науково-дослідницького завдання у вигляді реферату. ПРН 11. Володіє різноманітними методичними прийомами, що активізують пізнавальну діяльність учнів та студентів. Методи навчання: 1. Формування свідомості: бесіда, лекція, дискусія. 2. Формування моральної поведінки – вироблення досвіду поведінки згідно з моральними правилами
--	---	--

		і нормами. 3. Формування досвіду поведінки (доручення, вимоги). Методи оцінювання: спостереження за студентом, оцінка його тактовності.
Комунікація	ФК 2. Комунікативна спроможність у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах, практичного володіння іноземною (англійською) мовою в різних видах мовленнєвої діяльності	Робити та приймати знаки уваги (компліменти) від колег; реагувати на справедливий й не справедливий критику; виявляти симпатію, співчуття й підтримку зі сторони оточуючих; вступати в контакт з іншими людьми, створювати ситуації бесіди, вибирати поблажливий тон бесіди без зневаги та іронії до співрозмовника.
Автономія та відповідальність	ФК 7. Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Фізична культура і спорт» на засадах студентоцентрованого підходу в умовах безпечного сприятливого для навчання середовища.	

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Оцінка «відмінно»: • знання і розуміння всього програмного матеріалу в повному обсязі; • здібність до аналізу викладеного матеріалу; • послідовне, логічне, обґрунтоване викладання матеріалу; • самостійне, впевнене і правильне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • представлена презентація виконаних завдань.
82 - 89	Оцінка «добре»: • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому; • здібність до аналізу викладеного матеріалу; • послідовне, логічне, обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • самостійне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • представлена презентація виконаних завдань.
74 - 81	Оцінка «добре»: • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому; • послідовне, логічно обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • правильне і без особливих труднощів застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • допущення окремих несуттєвих помилок під час усних відповідей. • представлена доповідь виконаних завдань без презентації.
64 - 73	Оцінка «задовільно»: • знання і розуміння всього програмного матеріалу в цілому; • послідовне, логічно обґрунтоване викладання матеріалу під час усних відповідей; • правильне застосування знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; • допущення помилок під час усних відповідей. • представлена доповідь виконаних завдань без презентації.

60 - 63	Оцінка «задовільно»: - знання і розуміння тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє застосувати наступний програмний матеріал; - спрощене викладання матеріалу під час усних відповідей; - нечітке та непослідовне застосування окремих знань при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; - допущення окремих суттєвих помилок під час усних відповідей. - представлена доповідь виконаних завдань без презентації.
35-59	Оцінка «незадовільно»: - не розуміння основного програмного матеріалу; - не викладання матеріалу під час усних відповідей; - невміння робити висновки та узагальнення; - невміння застосувати знання при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; - не представлена доповідь виконаних завдань.
1 - 34	Оцінка «незадовільно»: - поверхове знання і розуміння основного програмного матеріалу в обсязі, який не дозволяє засвоювати наступний програмний матеріал; - непослідовне викладання матеріалу з допущенням багатьох істотних помилок під час усних відповідей; - невміння робити висновки та узагальнення; - невміння застосувати знання при виконанні домашніх завдань, підготовки індивідуального завдання; - не представлена доповідь виконаних завдань.

Розподіл балів

Для заліку

Поточний контроль				Разом	Сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2			
Т 1.1	Т 1.2	Т 2.1	Т 2.2		
Поточний контроль				75	100
20	20	20	15		
Контроль самостійної роботи				25	
5	5	5	10		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: усні опитування на практичних заняттях; тематичне тестування; захист індивідуального заняття; виконання комплексної контрольної роботи; написання рефератів.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні напрями розвитку професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО

Тема 1.1. Вища освіта на початку XXI століття перебуває в стані інноваційних пошуків і змін, для яких характерні: неперервність, динамізм, глобалізованість. Це в повній мірі відноситься й до системи професійної фізкультурної освіти, яка повинна готувати професійно-педагогічних фахівців спрямованих у майбутнє. Але потужний прорив в обґрунтуванні її теоретико-освітнього простору, який відбувся в короткі терміни, не супроводжується

достатньої якісними змінами в навчальній і професійній підготовці майбутніх фахівців і тому все відчутнішою постає необхідність її модернізації. Вища фізкультурна освіта повинна цілеспрямовано здійснювати свій внесок у соборний і стійкий розвиток людства, послідовно реалізуючи лінію щодо обміну знаннями, щодо толерантного існування людей у контексті полікультурного простору. Перед суб'єктами вищої фізкультурної освіти постає завдання рішуче повернутися до нових вимог і потреб суспільства, особистості й максимально їх враховувати в своїй діяльності. Враховувати означає не просто й не стільки адаптуватися, скільки передбачувати, випереджати, впливати, спрямовувати.

Тема 1.2. У сучасному суспільстві фахівці фізичного виховання забезпечують різні специфічні форми фізичної культури – фізичне виховання, спорт, фізична рекреація, фізична реабілітація, адаптивна фізична культура. Особливостями праці фахівця в галузі фізичної культури є те, що її характер у будь-якому випадку має педагогічну спрямованість, оскільки пов'язаний з роботою в системі «людина-людина». У межах цих форм професійна діяльність фахівця пов'язана з розв'язанням широкого кола педагогічних, соціальних, фізичних, культурологічних та інших проблем на основі сформованої в нього професійно-педагогічної культури.

Розділ 2. Соціально-професійна компетентність та професійна майстерність фахівця фізичного виховання ЗВО

Тема 2.1. Фізкультурно-спортивна діяльність у сучасних соціокультурних умовах здійснюється в напрямі її переорієнтації з пріоритетів фізкультурно-спортивних на фізкультурно-оздоровчі цілі й зміст, загальну рекреаційну функцію, її гуманістичну, культуроформуючу сутність. Це детермінує новий зміст професійної діяльності фахівців фізичного виховання на основі сформованої у них професійно-педагогічної культури. Отже, аналіз процесів формування і розвитку професійно-педагогічної культури фахівців фізичного виховання як системи, що взаємодіє з іншими

соціокультурними галузями – освітою, культурою, фізичною культурою та спортом є актуальною проблемою в педагогічній теорії та практиці.

Тема 2.2. Професійна придатність – це вихідна категорія, яку необхідно враховувати ще на довузівському етапі формування майбутнього фахівця – під час професійної орієнтації, професійного відбору. Знання особливостей професійної придатності студента в подальшому навчанні в ЗВО надає можливість корегувати окремі її складові шляхом цілеспрямованого педагогічного впливу. Професійна придатність до діяльності є головним орієнтиром для побудови «індивідуального шляху» формування майбутнього фахівця фізичного виховання. Вона не протирічить поняттю «професійна компетентність», але є вихідною величиною, на базі якої у ЗВО формується компетентність (як знання в широкому сенсі), потім у процесі квазіпрофесійної діяльності в ЗВО, та післявузівському етапі формується «професіоналізм» (уміння в широкому сенсі) й «професійна педагогічна майстерність» як явища високого рівня професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост.р	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. Основні напрями розвитку професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО												
Тема 1.1. Методологічні основи формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	22	2	4			16	22		2			20
Тема 1.2. Концептуальні засади формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	20	2	4			14	20					20
РОЗДІЛ 2. Соціально-професійна компетентність та професійна майстерність фахівця фізичного виховання ЗВО												
Тема 2.1. Професійно-педагогічне становлення особистості фахівця фізичного виховання ЗВО	20	2	2			16	22	2				20
Тема 2.2. Система моніторингу сформованості професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	18		4			14	20					20
Усього годин	90	6	14			60	90	2	2			80

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методологічні основи формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	2	
2	Концептуальні засади формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	2	
3	Професійно-педагогічне становлення особистості фахівця фізичного виховання ЗВО	2	2
4	Система моніторингу сформованості професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО		
Разом		6	2

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методологічні основи формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	4	2
2	Концептуальні засади формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	4	
3	Професійно-педагогічне становлення особистості фахівця фізичного виховання ЗВО	2	
4	Система моніторингу сформованості професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	4	
Разом		14	2

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Методологічні основи формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	16	20
2	Концептуальні засади формування професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	14	20
3	Професійно-педагогічне становлення особистості фахівця фізичного виховання ЗВО	16	20
4	Система моніторингу сформованості професійної майстерності фахівця фізичного виховання ЗВО	14	20
Разом		60	80

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Ажиппо О. Ю. Сучасний стан і проблеми індивідуалізованого навчання студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітніх школах*. 2015. Вип. 42. С. 507-514.
2. Ажиппо О. Ю. Теоретичні й методичні засади підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Харків, 2013. 485 с.
3. Александров В. Т. Стандарт розумних. До питання про введення єдиного міжнародного стандарту якості навчання. *Актуальні проблеми державного управління*: Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2005. Вип. 3 (23). С. 428–442.
4. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: Статті. Нариси. Інтерв'ю. К.: Знання України, 2004. 738 с.
5. Базильчук О.В. Модель професійної підготовки майбутніх фахівців із фізичної терапії, ерготерапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. №17-18. С. 9-16.
6. Баранівський В.Ф. Вища освіта у вирішенні проблем духовної безпеки українського суспільства. *Вісник Харківського нац. пед. ун-ту імені Г.С. Сковороди. Серія: Філософія*. 2013. Вип. 41(1). С. 206-221.
7. Бойчук Ю. Д. Компетентнісний підхід. Наукові підходи до наукових педагогічних досліджень: монографія. Харків: Апостроф, 2011. С. 188-216.
8. Бубка С. Н. Олімпійський спорт: давньогрецька спадщина та сучасний стан: автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / Національний університет фізичного виховання і спорту України. Київ, 2014. 35 с.
9. Бутовський О. Д. Вибрані твори / упоряд.: В. В. Брага, М. Д. Зубалій. Друге видання, перероблене і допов. Київ: ВАТ «Поліграфкнига», 2007. 288 с.
10. Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя: теоретичний та методичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук. ступ. док. пед. наук: 13.00.01 «Теорія і методика професійної освіти» / В.М. Гриньова. – К., 2001. – 45 с.
11. Данилевич М. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект: монографія. Львів: Піраміда, 2018. 460 с.

12. Дибя Т. Г. Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання: базові поняття. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. № 1-2 (42-42). С. 25–31.

13. Дослідження феномену культури з позиції діяльнісного підходу / Ю.В. Безрученков // Вісн. Луган. нац. ун-ту імені Т.Г. Шевченка: Педагогічної науки. – 2012. – №4 (239). – Ч.1. – С.60-67.

14. Зязюн І.А. Філософія сучасної професійної освіти // *Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи*. – К.: Віпол, 2002. – С. 11-57.

15. Іваній І. Компетентнісний підхід до професійної підготовки вчителя фізичної культури / Ігор Іваній // *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*, 2013. – №1(21). – С.43-48.

16. Іваній І.В. Сутність професійно-педагогічної культури фахівця фізичного виховання та спорту / І.В. Іваній // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал / голов. ред. А.А. Сбруєва*. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – №1(45). – С.136-145.

17. Карпюк Р. П. Концептуальні засади сучасної парадигми якості вищої фізкультурної освіти. *Наук. часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2015. Вип. 3(2). С. 153-156.

18. Кириленко К.М. Інтеграційні процеси в сучасному природничо-науковому і науково-гуманітарному знанні та шляхи їх відображення у змісті університетської освіти / К.М. Кириленко // *Рідна школа*, № 4-5, 2014. – С.41-46.

19. Косяк В.А. Людина і її тілесність у різних формах культури: навчальний посібник / В.А. Косяк. – Суми: Університетська книга, 2010. – 318 с.

20. Клопов Р. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика: монографія / за ред. С. О.Сисоевої. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2010. 386 с.

21. Кремень В.Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін. *Український педагогічний журнал*. 2015. №1. С.8-15.

22. Маслюк Р. В. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в системі «педагогічний коледж – педагогічний університет»: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань, 2015. 20 с.

23. Мединський С. В. Модель сучасного фахівця фізичної культури і спорту як основа його професійної підготовки у вищих навчальних закладах. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2010. № 6 (8). С. 340–347.

24. Міненюк А.О. Особливості професійної підготовки вчителя фізичної культури в контексті оздоровчого мислення / А.О. Міненюк // *Вісник Чернігівського державного педагогічного університету*. – 2008. – т.1. – С.142–147.

25. Неперервна професійна освіта: філософія, педагогічні парадигми, прогноз: монографія / В. П. Андрущенко, І. Я. Зязюн, В. Г. Кремень, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, С. О. Сисоєва, Я. В. Цехмістер, О. В. Чалий / за ред. В. Г. Кременя. Київ: Наукова думка, 2003. 853 с.

26. Новицький Ю. В. Прояви особистості в формуванні компетентності майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: збірник наукових праць. Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 5 (30). С. 136–140.

27. Носко М. О., Давидова Д. А. Проблеми і шляхи підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. *Вісник Чернігівського НПУ імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. Чернігів, 2012. Вип. 98. Т. 1. С. 184–187.

28. Огнев'юк В. О. Розвиток в університетській освіті акме-компетентнісного потенціалу майбутнього фахівця. *Акмеологія наука XXI століття: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 17-18 лютого 2011 р.)*. Київ, 2011. С. 6–9.

29. Онопрієнко О.В. Формування базових професійних компетентностей майбутнього вчителя фізичної культури у процесі вивчення фахових дисциплін: дис.... канд. пед. наук: 13.00.04 / Онопрієнко Олександр Васильович: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2010. – 264 с.

30. Пангелова Н. Є. Історія фізичної культури. Київ: Освіта України, 2010. 293 с.

31. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод. посіб. Київ: А.С. К. 2004. 56 с.

32. Радул В.В. Соціально-професійна зрілість / В.В. Радул. – Кіровоград: Імекс ЛТД, 2002. – 242 с.

33. Рашкевич Ю. М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.

34. Рашкевич Ю.М. Побудова навчальних програм на основі компетентнісного підходу [Електронний ресурс] / Ю.М. Рашкевич. – Режим доступу: <http://kubg.edu.ua/rashkevych.pdf>

35. Сергієнко Л. П. Терміни і поняття у фізичній культурі: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 264 с.

36. Солдатенко М. М. Розвиток педагогічної майстерності: аспект самоосвіти: навч.-метод. посіб. Київ: Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, 2010. 80 с.

37. Стрельников В. Ю. Концепція проектування професійно-педагогічної підготовки фахівця в галузі фізичного виховання і спорту. Взаємодія духовного й фізичного виховання в становленні гармонійно розвиненої особистості. Збірник статей за матеріалами VIII Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Слов'янськ–Краматорськ, 25–26 березня 2021 р.); за ред. проф. В.М. Пристинського, Т.М. Пристинської. Слов'янськ, 2021. 490 с. С. 415–420.

38. Сутула В.О. Системоутворювальна функція фізичної культури / В.О. Сутула // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2014. – №1(39). – С. 118-121.

39. Тимошенко Ю. Становлення системи підготовки педагогічних кадрів у сфері фізичної культури. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: збірник наукових праць. 2011. № 2 (14). С. 8–16.

40. Хоменко П.В. Природничонаукова підготовка фахівця фізичної культури: [монографія] / П.В. Хоменко. – Полтава: ПНПУ ім. В.Г. Короленка, 2012. – 380 с.

41. Шевчик Л.О. Окремі аспекти формування педагогічної культури в контексті сучасної біологічної освіти / Л.О. Шевчик // Педагогіка і психологія. Вісник АПН України. – К.: Педагогічна преса. – 2010. – № 9. – С.24-33.

42. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – Ч.2. – 248 с.

Додаткові:

1. Voinar I. Problems and Tendencies of professionals Education in Physical Culture area. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 2011, Vol. 17(1), pp. 44- 50. doi: 10.1080/17398872.2010.544902.

2. Hrynchenko I. B. The descriptive analysis of professional training teachers-to-be in physical education and sport in Europe and Ukraine. *Turystyka, Sport i Zdrowie*. 2013. № 3. URL: www.tsz.po.opole.

3. Ivanii Igor. Approaches of the professional-pedagogical culture to from students of physical culture specialities during the process of professional training.

**8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Навчальні аудиторії, які обладнанні для проведення лекційних і семінарських занять;
2. Аудіовізуальні, технічні і комп'ютерні засоби навчання: комп'ютери, оснащенні програмними пакетами: SPSSfor Windows (Statistical Packagefor Social Sciences) – пакет програм комп'ютерної обробки первинної психологічної інформації; Excelfor Windows – пакет програм для створення статистичних таблиць, діаграм, графіків, обробки первинної інформації методом середніх величин; Wordfor Windows – пакет програм для текстового форматування й ілюстрування звітів за підсумками проведених психологічних досліджень; мультимедійний проект, екран.
3. Презентації лекцій в Powerpoint.